

ČSAT

Česká společnost pro aterosklerózu

Stanovisko ČSAT ke konsenzu panelu expertů EAS k roli rostlinných sterolů a stanolů v ovlivnění dyslipidemie a prevenci kardiovaskulárních onemocnění

Z hlediska prevence kardiovaskulárních onemocnění máme v současnosti velice kvalitní data o účinnosti dietních opatření typu středomořské diety obohacené o ořechy nebo olivový olej a také o účinnosti snižování aterogenního LDL cholesterolu i nestatinovým lékem - ezetimibem. Kombinace těchto dat také nepřímo potvrzuje příznivý účinek diet obohacených o **rostlinné steroly a stanoly**, které **snižují LDL cholesterol**. I když v současné době již není reálné provedení studií vyžadujících desítky tisíc účastníků, které by potvrdily vliv sterolů/stanolů na redukcii klinických příhod v randomizovaných, kontrolovaných studiích, většina dostupných dat svědčí pro jejich pozitivní účinek.

Tímto tématem se v současnosti zabývala i **Evropská společnost pro aterosklerózu**, která kriticky vyhodnotila důkazy důležité pro posouzení přínosů a rizik funkčních potravin s přidanými rostlinnými steroly a/nebo rostlinnými stanoly. Hlavní závěry byly následující. **Rostlinné steroly/stanoly (v množství 2 g denně) způsobují významnou redukcii vstřebávání cholesterolu s následným snížením plazmatických hladin aterogenního LDL cholesterolu o 8–10 %**. I přes určité obavy týkající se možné aterogenity extrémně zvýšených hladin cirkulujících sterolů/stanolů, jsou tyto účinky považovány za hypotetické a výrazně převažují data o jejich ochranných účincích včetně dat z experimentálních studií. V dlouhodobých studiích pak nebyly vysoké plazmatické hladiny rostlinných sterolů/stanolů spojené s příjmem 2 g denně provázeny nepříznivými účinky na lidské zdraví. Navíc byl s touto dávkou sterolů/stanolů pozorován **další pokles LDL cholesterolu i u pacientů léčených statiny** a tento **pokles byl srovnatelný se zdvojnásobením dávky statinu**.

Závěr: Panel Evropské společnosti pro aterosklerózu uzavřel, že potraviny doplněné rostlinnými steroly/stanoly mohou být podávány:

- 1) osobám s vysokou hladinou cholesterolu a **s nízkým nebo středním kardiovaskulárním rizikem**, které nepotřebují farmakoterapii
- 2) jako **doplňující terapie pacientům ve vysokém nebo velmi vysokém kardiovaskulárním riziku**, u nichž se nedaří dosáhnout cílových hladin LDL cholesterolu statiny, včetně **statinové intolerance**
- 3) dospělým a dětem starším šesti let s **familiární hypercholesterolemií** ve shodě se současnými guidelines.

Česká společnost pro aterosklerózu, o.s.

IČO: 63113414, č. účtu: 75805399/0800 ČS Praha 4
Společnost registrována na MV ČR, Čj. II/s.OS/1-27885/95-R

Vídeňská 1958/9, 140 21 Praha 4

Předseda: Doc. MUDr. Michal Vrablík, PhD

Vědecký sekretář: MUDr. Jan Piřha, CSc.

Sekretariát: Jitka Řehouňková

www.athero.cz

e-mail: michal.vrablik@lf1.cuni.cz

e-mail: jan.pirha@ikem.cz

e-mail: jitka.rehounkova@ikem.cz